

باز شناسی ویژگی‌های کالبدی- فضایی بافت قدیم شهر در ایران

دکتر میرسعید موسوی*، دکتر حمید ماجدی**، دکتر فرح حبیب***

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۴/۰۱/۱۸، تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۴/۱۱/۰۴

چکیده

آنچه که اکنون بافت قدیم شهر نامیده می‌شود، زمانی به عنوان یک کلیت شهری از حیاتی کامل و کارآمد برخوردار بود که تکامل و کارآمدی آن محصول تعامل انسان و طبیعت بود که در طول قرن‌ها و به واسطه اندیشه عمیق یا آزمون و خطاهایی مکرر به تعادل رسیده بود. هر چند که اکنون بافت قدیم شهر در ایران، با مفاهیمی چون فرسودگی، ناکارآمدی و بلاتکلیفی همراه است، اما بهترین ارزش‌های فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و معماری هر شهر در آن نهفته است. به نظر می‌رسد بیشترین مشکلات مرتبط با بافت قدیم شهر در ایران ناشی از عدم شناخت دقیق ماهیت آن و عدم تلاش برای تطبیق آن ماهیت با شرایط معاصر می‌باشد.

در این راستا، در این مقاله علاوه بر ارائه تعریفی روشن از بافت قدیم، ویژگی‌های کالبدی- فضایی آن در شهرهای ایران همراه با تأثیر تحولات معاصر به روش تحلیلی- توصیفی بررسی شده است.

واژه‌های کلیدی

شهر، بافت قدیم، ساختار، کالبدی- فضایی

* دکترای شهرسازی، دانشکده هنر و معماری، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (مسئول مکاتبات)
Email: msmoosavi@iaut.ac.ir

** استاد دانشکده هنر و معماری، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

*** استاد دانشکده هنر و معماری، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.